

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
декан факультету економіки та права
 Н.М.Бондар
30 серпня 2021 р.

**КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ
ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ В
НАЦІОНАЛЬНОМУ ТРАНСПОРТНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ НА ОСНОВІ ПАРТНЕРСТВА**

СХВАЛЕНО
рішенням Вченої ради
Факультету економіки та права
Національного транспортного
університету
(Протокол № 1 від 30 серпня 2021р.)

Київ, НТУ
2021

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Правові засади розроблення Концепції	4
2. Терміни та поняття	5
3. Мета та завдання.....	6
4. Групи стейкхолдерів	7
4.1 Внутрішні групи стейкхолдерів.....	7
4.2 Зовнішні групи стейкхолдерів	8
5. Принципи формування партнерських відносин із закладами професійної освіти.....	9
6. Механізм підготовки педагогів професійної освіти і навчання в НТУ на основі партнерства	9
6.1 Форми партнерства.....	10
6.2 Організаційна підтримка	11
6.3 Кадрова підтримка.....	12
6.4 Матеріально-технічна база.....	12
6.5 Напрямки реалізації партнерства із зацікавленими сторонами в процесі підготовки педагогів професійної освіти і навчання в НТУ	13
6.6 Забезпечення комунікації із зацікавленими сторонами	15
7. Очікуваний вплив груп стейкхолдерів на якість підготовки майбутніх педагогів професійної освіти і навчання в НТУ в результаті реалізації концепції партнерства	16
8. Очікувані результати від реалізації Концепції розвитку системи підготовки педагогів професійної освіти і навчання в НТУ на основі партнерства	17
9. План заходів з впровадження Концепції розвитку системи підготовки педагогів професійної освіти і навчання в НТУ	18

Концепцію розвитку системи підготовки педагогів професійної освіти і навчання в Національному транспортному університеті на основі партнерства розроблено та впроваджено в результаті участі Національного транспортного університету в межах реалізації проекту Erasmus+ «Нові механізми управління на основі партнерства та стандартизації підготовки викладачів професійної освіти в Україні (PAGOSTE)» № 609536-EPP-1-2019-1-DE-EPPKA2-SBHE-SP, що фінансується за підтримки Європейської Комісії. Ця публікація [повідомлення] відображає лише погляди автора (авторів), і Комісія не може нести відповідальність за будь-яке використання, що може містити інформацію, що міститься в ній.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ВСТУП

В останні роки в Україні спостерігаються негативні тенденції у сфері професійної освіти. Для її подолання та формування конкурентоспроможної системи професійної освіти, яка задовольняє потреби ринку праці та особистості у професійній реалізації, Кабінетом міністрів України у 2019 році була схвалена Концепція реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти “Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта” на період до 2027 року. *Ця концепція передбачає проведення реформ за такими напрямками:* децентралізація управління та фінансування; підвищення якості професійної освіти; посилення зв’язку з ринком праці. Успішна реалізація напрямку - «Підвищення якості професійної освіти» - потребує кооперації зусиль закладів професійної та вищої освіти, що здійснюють підготовку педагогів професійної освіти і навчання (ПОіН).

Національний транспортний університет вже багато років здійснює підготовку фахівців за освітньою програмою «Професійна освіта (транспорт)» спеціальності «Професійна освіта (транспорт)». Особливістю цієї програми є бінарність професійних компетентностей: педагога ПОіН у галузі транспорту та інженера-механіка.

Якщо до 2019 року в освітній програмі переважала теоретична підготовка, а увага приділялась здобуттю переважно інженерних компетентностей, то, з уведенням в дію Стандартів освітніх програм підготовки здобувачів освіти за спеціальністю «Професійна освіта (за спеціальностями)» у 2019 році (бакалавр) та 2020 році (магістр), а також професійного стандарту «Педагог професійного навчання» у 2020 році, вимоги до підготовки майбутніх педагогів ПОіН кардинально змінилися. Акцент змістився на педагогічну складову підготовки, що зумовило необхідність докорінного перегляду освітніх програм та навчальних планів.

Результати аналізу існуючої практики підготовки викладачів професійної освіти в НТУ, проведеного в рамках роботи над проектом програми Еразмус+ КА2 Розвиток потенціалу вищої освіти №609536-EPP-1-2019-1-DE-EPPKA2-SBHE-SP (PAGOSTE), підтвердили необхідність не тільки зміни освітніх програм, а й упровадження механізму, що забезпечить якісну підготовку майбутніх педагогів ПОіН шляхом налагодження партнерських відносин із закладами професійної освіти, представниками бізнесу, органами влади.

Це зумовлює актуальність розроблення Концепції розвитку системи підготовки педагогів ПОіН в НТУ на основі партнерства.

Під час розроблення Концепції до уваги брались виявлені потреби стейкхолдерів: закладів професійної освіти, викладачів Національного транспортного університету, студентів Національного транспортного університету, які здобувають освіту за спеціальністю 015 «Професійна освіта (транспорт).

1. Правові засади розроблення Концепції

Концепція розвитку системи підготовки педагогів ПОіН в Національному транспортному університеті на основі партнерства розроблена в рамках роботи над проектом Erasmus+: КА2 СВНЕ “Нові механізми управління на основі партнерства та стандартизації підготовки викладачів професійної освіти в Україні” (609536-EPP-1-2019-1-DE-EPPKA2-SVNE-SP) з урахуванням положень:

1) законів України: «Про освіту»; «Про вищу освіту»; «Про державно-приватне партнерство», «Про професійну (професійно-технічну) освіту»; «Про професійний розвиток працівників»;

2) нормативно-правових актів України: Наказу МОН України «Про затвердження Положення про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти» № 1551 від 12.12.2019 р.; Наказу МОН України «Про затвердження концепції розвитку педагогічної освіти» № 776 від 16.07.2018 р.; Наказу МОН України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями) для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» №1460 від 21.11.2019 р.; Наказу МОН України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями) для другого (магістерського) рівня вищої освіти» №1435 від 18.11.2019 р.; Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта” на період до 2027 року» № 419-р від 12 червня 2019 р.;

3) внутрішніх положень, що регламентують діяльність НТУ: Стратегія розвитку Національного транспортного університету на 2019-2025 роки; Стратегія інтернаціоналізації Національного транспортного університету; Положення про реалізацію проектів програм міжнародної співпраці ЄС та управління коштами грантів у Національному транспортному університеті; Положення про організацію освітнього процесу в Національному транспортному університеті; Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (нова редакція); Положення про

стейкхолдерів освітніх програм Національного транспортного університету; Положення про післядипломну освіту у НТУ; Положення про підвищення кваліфікації фахівців; Тимчасове положення про порядок визнання результатів навчання, набутих студентами Національного транспортного університету у неформальній/інформальній освіті; Положення про проведення практики студентів НТУ.

2. Терміни та поняття

Заклад вищої освіти (ЗВО) – окремий вид установи, яка є юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей.

Заклад професійної (професійно-технічної) освіти (ЗПО) - це заклад освіти, що забезпечує реалізацію потреб громадян у професійній (професійно-технічній) освіті, оволодінні робітничими професіями, спеціальностями, кваліфікацією відповідно до їх інтересів, здібностей, стану здоров'я.

Здобувачі вищої освіти - особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

Компетентність - здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей.

Освітня кваліфікація - це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей).

Освітнє партнерство – об'єднання можливостей закладу освіти і стейкхолдерів на основі формалізованих відносин з іншими закладами, підприємствами, організаціями, державними органами влади, які встановлюються за домовленістю двох чи більше сторін для досягання спільних цілей, підвищення якості підготовки.

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма - єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо),

спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації

Освітні стандарти — нормативні вимоги до обов'язкових компетентностей та результатів навчання здобувачів освіти, що виробляються в освітній системі для забезпечення освіти певного рівня (підрівня, етапу, циклу) і присудження відповідних освітніх (академічних) кваліфікацій (ступенів).

Професійна кваліфікація - це визнана кваліфікаційним центром, суб'єктом освітньої діяльності, іншим уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання), що дозволяють виконувати певний вид роботи або здійснювати професійну діяльність.

Професійний стандарт - це затверджені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників, що слугують основою для формування професійних кваліфікацій.

Результати навчання - знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів

Стейкхолдери підготовки викладачів професійної освіти і навчання у Національному транспортному університеті – група зацікавлених сторін, до якої можуть входити фізичні та юридичні особи, що може впливати на діяльність Університету або, навпаки, здатна відчувати на собі вплив його діяльності, наданих ним послуг та пов'язаних з цим дій. Це визначення не поширюється на всіх тих, хто може бути знайомий з НТУ або мати думку про нього.

3. Мета та завдання

Мета Концепції: створення умов для підвищення якості та актуальності підготовки педагогів професійної освіти і навчання в НТУ на основі розвитку партнерства.

Завдання:

1. Визначити групи стейкхолдерів та можливі напрями партнерства щодо покращення якості підготовки майбутніх педагогів професійної освіти і навчання в НТУ
2. Сформулювати принципи формування партнерських відносин із ЗПО.
3. Розробити механізм розвитку системи підготовки педагогів професійної освіти і навчання в НТУ на основі партнерства.
4. Визначити очікуваний вплив стейкхолдерів на якість підготовки майбутніх педагогів та сформулювати очікувані результати реалізації Концепції розвитку системи підготовки педагогів професійної освіти і навчання в НТУ на основі партнерства
5. Розробити план заходів з впровадження Концепції розвитку системи підготовки педагогів професійної освіти і навчання в НТУ на основі партнерства.

4. Групи стейкхолдерів

Розроблення Концепції базується на врахуванні інтересів внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів, узгодженні їхніх інтересів з інтересами НТУ у забезпеченні якісної підготовки педагогів ПОіН.

4.1 Внутрішні групи стейкхолдерів

До внутрішніх груп стейкхолдерів належать: здобувачі освіти та професорсько-викладацький склад НТУ. В рамках роботи над проектом PAGOSTE під час першого етапу було проведено опитування цих груп стейкхолдерів.

Серед основних інтересів здобувачів освіти: якісна освіта, можливість індивідуальної траєкторії навчання, можливість участі у міжнародних обмінах студентів, розвиток іншомовних компетентностей, приділення більшої уваги практичній підготовці, можливість реалізації у наукових, творчих заходах.

Серед опитаних здобувачів освіти оцінюють позитивно та скоріше позитивно співпрацю НТУ із ЗПО – 73%; позитивно оцінюють виробничу, навчальну та педагогічну практику – 70%; позитивно оцінюють власний досвід проведення занять під час навчальної практики - 64% ;залучені або знають що можуть обговорювати зміни до освітніх програм – 60%; задоволені навчанням в НТУ – 90% опитаних; під час проходження практики відчували брак знань педагогічної складової – 26%.

Щодо форм співпраці, більшість надали перевагу проведенню практики на базі ЗПО (63,3%), проведенню занять психолого-педагогічного циклу (53%), а також вважають доцільним залучати викладачів ПО до практичних занять в НТУ (46,7%).

Основними інтересами професорсько-викладацького складу НТУ є: можливість підвищення кваліфікації, особистісного розвитку, можливість міжнародного стажування, стабільна заробітна плата, матеріальне заохочення за досягнуті результати.

Серед опитаних викладачів НТУ відчувають потребу у неперервному розвитку своєї професійно-педагогічної компетентності – 92%; оцінюють цілком задовільно співпрацю НТУ із ЗПО – 38%.

Щодо співпраці із ЗПО, вважають за доцільне залучати: викладачів закладів вищої освіти до проведення занять в ЗПО – 77%; викладачів ЗПО до проведення занять в НТУ – 46%; вважають доцільною співпрацю НТУ із ЗПО щодо: педагогічної практики – 77%; проведення занять з дисциплін фахової підготовки – 62%; розроблення змісту ОП та навчальних планів – 69%; брали б участь у підвищенні кваліфікації на базі ЗПО – 69%.

4.2 Зовнішні групи стейкхолдерів

До зовнішніх груп стейкхолдерів належать викладачі та керівники ЗПО. В рамках роботи над проектом PAGOSTE під час першого етапу було проведено національне опитування цих груп стейкхолдерів.

З'ясовано, що інтересами викладачів ЗПО є: потреба у безперервному розвитку професійно-педагогічної компетентності; покращення якості системи післядипломної освіти, функціонування курсів підвищення кваліфікації, стажування для педагогів, що здійснюють підготовку фахівців для ЗПО, розроблення платформ для онлайн-спілкування та обміну досвідом з колегами; впровадження інноваційних технологій навчання

Під час оцінки власного досвіду та практики роботи вони відзначили, що на початку кар'єри їм бракувало: педагогічних умінь - 32%; фахових умінь з предмету, що викладався - 20,2%; професійно значущих особистісних якостей - 15,7%; педагогічних знань - 13,6%. Вважають, що мали достатній рівень підготовки 36,2% респондентів.

Щодо співпраці із ЗВО вважають доцільним: організацію заходів з навчання та підвищення кваліфікації педагогів, профорієнтаційну роботу, проведення занять з фахової підготовки. Вважають доцільність залучення викладачів ЗВО до проведення занять з учнями ЗПО - 45,1%; представників ЗПО до проведення занять з майбутніми педагогами - 59,3% .

Основними інтересами керівників ЗПО є: модернізація матеріально-технічної бази ЗПО; забезпечення багатоканального фінансування ЗПО; упровадження елементів дуальної освіти; підвищення кваліфікації педагогічного складу ЗПО.

Оцінюючи власний досвід роботи з педагогами ПОіН, вони відзначають, що: молодим педагогам найбільше бракує педагогічних та фахових умінь – 70%; від ЗВО відсутні ініціатив щодо форм співпраці – 41,1%; бачать партнерами для ЗПО заклади вищої освіти – 60,7%.

Щодо напрямів співпраці із ЗВО, вважають найбільш перспективними: проходження педагогічної практики – 90%; підвищення кваліфікації педагогічних працівників – 95%; працевлаштування випускників – 96%; впровадження дуальної освіти – 88%; стажування викладачів та здобувачів освіти – 82%; формування та оновлення змісту освітніх програм – 85%. На їхню думку доцільно залучати: викладачів ЗВО до проведення занять у ЗПО – 53,4%; педагогів з ЗПО до занять в ЗВО – 65%.

5. Принципи формування партнерських відносин із закладами професійної освіти

Формування партнерських відносин між Національним транспортним університетом та ЗПО повинно будуватися із дотриманням наступних принципів:

- рівноправність сторін;
- узгодження інтересів учасників;
- повага і врахування інтересів сторін;
- зацікавленість сторін в участі в партнерських відносинах;
- добровільність прийняття сторонами на себе зобов'язань і їх реальність;
- взаємна відповідальність за невиконання колективних договорів і угод;
- контроль за виконанням колективних договорів і угод;
- обов'язковість виконання укладених між партнерами договорів, угод.

6. Механізм підготовки педагогів професійної освіти і навчання в НТУ на основі партнерства

Механізм підготовки педагогів ПОіН в НТУ на основі партнерства передбачає забезпечення ефективності існуючих форм партнерських взаємодій із зацікавленими відносинами та розвиток нових форм партнерства.

6.1 Форми партнерства

На час розроблення Концепції у практиці співпраці НТУ із ЗПО існувало дві форми партнерства: інституційне та договірне. Інституційне партнерство відбувається шляхом взаємодії НТУ зі своїми структурним підрозділами: Барським коледжем транспорту та будівництва НТУ, Надвірнянським коледжем НТУ, Львівським вищим професійним училищем транспортних технологій та сервісу НТУ, Житомирським автомобільно-дорожнім коледжем, Державним вищим навчальним закладом «Київський транспортно-економічний коледж НТУ». Партнерська взаємодія регламентується установичими документами. Договірне партнерство здійснюється на підставі укладених угод між НТУ та ЗПО (договори про практику, про стажування, про підвищення кваліфікації тощо). Вони покликані сприяти виконанню конкретних разових домовленостей або конкретних систематичних взаємодій протягом зазначеного в договорі підряду. В рамках обох форм партнерства проводяться: майстер-класів викладання технічних дисциплін викладачами структурних підрозділів із залученням здобувачів освіти за освітньою програмою «Професійна освіта (транспорт)» в режимі онлайн із застосуванням технологій дистанційного навчання, курси підвищення кваліфікації для викладачів структурних підрозділів, спільні наукові заходи (Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційні рішення в сучасній науці, освіті та практиці»), проходження практики здобувачів освіти за освітньою програмою «Професійна освіта (транспорт)».

Реалізація Концепції розвитку системи підготовки педагогів ПОіН в НТУ на основі партнерства передбачає формування організаційного партнерства. Воно може мати два варіанти:

1. Створення на базі НТУ Комітету з підтримки забезпечення якості та розвитку підготовки педагогів ПОіН із залученням до його складу представників ЗПО (передбачається створення під час реалізації Концепції в НТУ).

Комітет покликаний сприяти удосконаленню освітніх програм та навчальних планів підготовки бакалаврів та магістрів за спеціальністю 015 «Професійна освіта (транспорт)» із залученням представників ЗПО відповідно до виявлених потреб; координувати діяльність кафедр з поліпшення змісту теоретичної, практичної, науково-дослідницької підготовки (для магістрів) майбутніх педагогів ПОіН; налагоджувати партнерські відносини із ЗПО, виробничими структурами щодо організації практики, стажування майбутніх педагогів ПОіН.

2. Створення на базі ЗПО Наглядової ради за участю представника НТУ (за запрошенням).

Наглядова рада ЗПО покликана сприяти розв'язанню перспективних завдань його розвитку, залученню фінансових ресурсів для забезпечення його діяльності з основних напрямків розвитку та здійснення контролю за їх використанням, ефективній взаємодії закладу освіти з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, науковою громадськістю, громадськими організаціями, юридичними та фізичними особами.

6.2 Організаційна підтримка

Склад учасників Комітету з підтримки забезпечення якості та розвитку підготовки педагогів ПОіН:

1. Гарант освітньої програми НТУ (1 особа);
2. Завідувачі випускових кафедр НТУ, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальністю 015 «Професійна освіта (транспорт)» (5 осіб);
3. Декан факультету НТУ, на якому здійснюється підготовка фахівців спеціальності 015 «Професійна освіта (транспорт)» (1 особа);
4. Представник відділу забезпечення якості освіти НТУ (1 особа);
5. Представники зовнішніх стейкхолдерів (ЗПО, з якими укладені договори про бази практик та (або) запровадження елементів дуальної освіти в підготовці) (за згодою) (1-2 особи);
6. Представник з числа здобувачів освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (транспорт)» (за згодою) (1 особа).
7. Представник від компаній-роботодавців (за згодою) (1 особа)

Усього: 11 (12) осіб

Функціональні обов'язки Комітету з підтримки забезпечення якості та розвитку підготовки педагогів ПОіН:

- перегляд та оновлення освітніх програм та навчальних планів підготовки бакалаврів та магістрів за ОП «Професійна освіта (транспорт)» з урахуванням компетентнісного підходу;
- розробка пропозицій щодо вдосконалення освітніх стандартів через компетентнісний підхід
- участь у складі екзаменаційних комісій;
- перегляд змісту та розширення баз практики

Регламентування діяльності Комітету з підтримки забезпечення якості та розвитку підготовки педагогів професійної освіти і навчання

1. Положення про Комітет з підтримки забезпечення якості та розвитку підготовки педагогів професійної освіти і навчання
2. Договір про співпрацю із ЗПО.

3. Договір про співпрацю з роботодавцем

Критерії ефективності роботи Комітету з підтримки забезпечення якості та розвитку підготовки педагогів ПОіН:

- підвищення успішності навчання студентів на 3-10% (поточний середній бал навчання 71,5)
- проведення спільних із ЗПО заходів наукового характеру, залучення працівників ЗПО до міжнародної діяльності кафедр НТУ – щороку не менше 2 заходів (поточна кількість заходів -1)
-

6.3 Кадрова підтримка

Реалізація Концепції потребує відповідної кадрової підтримки. Підготовка викладачів професійної освіти та навчання може здійснюватися на базі НТУ. До освітнього процесу можуть залучатися викладачів НТУ та ЗПО. Формами участі є проведення лекційних, практичних, семінарських занять, участь в екзаменаційних атестаційних комісіях, рецензування магістерських кваліфікаційних робіт, керування студентськими науковими гуртками. Нормативними документами, що регламентують таку взаємодію є внутрішні положення НТУ, договори про співпрацю із ЗПО, трудові контракти на роботу за сумісництвом (для викладачів ЗПО), накази про затвердження Голів екзаменаційних комісій.

У разі запровадження елементів дуальної освіти підготовка викладачів професійної освіти та навчання може здійснюватися на базі ЗПО. До освітнього процесу залучаються викладачі ЗПО. Формами участі є проведення практичних занять, керування практикою, проведення занять на базі ЗПО з елементами дуальної системи. Нормативними документами, що регламентують таку взаємодію є внутрішні положення НТУ, договори про співпрацю із ЗПО, договори про запровадження елементів дуальної освіти із ЗПО, трудові контракти на роботу за сумісництвом (для викладачів ЗПО).

Організація післядипломної освіти, підвищення кваліфікації здійснюється на базі НТУ і забезпечуються викладачами НТУ. Формами участі є проведення курсів підвищення кваліфікації, майстер-класів, тренінгів та семінарів. Нормативними документами, що регламентують таку взаємодію є внутрішні положення НТУ, договори про співпрацю із ЗПО, договори про підвищення кваліфікації працівникам, узгоджені із ЗПО програми підвищення кваліфікації для їх співробітників.

6.4 Матеріально-технічна база

В процесі підготовки викладачів професійної освіти і навчання в НТУ використовується 5 лекційних аудиторій, 20 навчальних аудиторій для

проведення семінарських та практичних занять, 19 спеціалізовані лабораторії та 5 комп'ютерних класів.

В рамках міжнародного проекту Еразмус+ КА2 Розвиток потенціалу вищої освіти № 609536-EPP-1-2019-1-DE-EPPKA2-CBHE-SP «Нові механізми управління на основі партнерства та стандартизації підготовки викладачів професійної освіти в Україні (PAGOSTE)» передбачено придбання обладнання для створення дидактичного кабінету для опанування студентами психолого-педагогічної складової підготовки, лінгафонного кабінету для опанування студентами навичок вільного володіння іноземними мовами та доукомплектування Навчально-наукового центру автомобільного транспорту. Зазначена матеріально-технічна база може використовуватися для таких цілей:

- реалізація освітнього процесу здобувачів освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (транспорт)»;
- підвищення кваліфікації викладачів університету та ЗПО;
- проведення спільних наукових досліджень з представниками профільних підприємств та ЗПО;
- проведення тренінгів для викладачів та здобувачів освіти.

6.5 Напрямки реалізації партнерства із зацікавленими сторонами в процесі підготовки педагогів професійної освіти і навчання в НТУ

До напрямів реалізації партнерства із зацікавленими сторонами в процесі підготовки педагогів ПОіН в НТУ належать:

1. Вдосконалення підготовки педагогів ПОіН на основі партнерства.

Особливостями освітньої програми «Професійна освіта (транспорт)», що реалізується в НТУ, є: бінарність освіти: одночасне отримання педагогічної та фахової інженерної підготовки у галузі транспорту; студентоцентрованість навчання; базування на Стандартах освітньої програми спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» освітнього ступеня бакалавр та освітнього ступеня магістр.

Потреби вдосконалення, що були виявлені під час аналізу підготовки педагогів ПОіН в НТУ, зумовлені: уведенням в дію Стандартів ОП, що передбачають збільшення частки педагогічної освіти в навчальних планах; висловленням здобувачами освіти побажань отримувати більше практичних навичок; висловленням здобувачами освіти побажань щодо розвитку іншомовних компетентностей; сучасними змінами освітнього середовища, зумовленими впливом пандемії COVID-19.

Шляхами задоволення виявлених потреб є: організація практичного навчання, проходження практики в фахових (транспортного профілю) ЗПО дозволить поєднати набуття здобувачами освіти педагогічних та спеціальних фахових навичок; створення умов для покращення організації занять з набуття іншомовних компетентностей; уведення до навчальних планів дисциплін: для бакалаврів - «Інноваційні освітні та інформаційні технології»; для магістрів – «Сучасні інформаційні технології дистанційного навчання».

Для забезпечення якісної підготовки педагогів ПОіН передбачається взаємодія з партнерами шляхом Укладення договорів із ЗПО проходження практики, укладення трудових договорів з викладачами ЗПО за сумісництвом. Курси «Інноваційні освітні та інформаційні технології» та «Сучасні інформаційні технології дистанційного навчання» можуть бути використані й для підвищення кваліфікації викладачів ЗПО на базі НТУ.

2. Розширення портфеля пропозицій для співпраці із ЗПО щодо підвищення кваліфікації та забезпечення можливостей особистісного саморозвитку.

Передбачається розроблення навчальних курсів: «Інноваційні освітні та інформаційні технології», «Сучасні інформаційні технології дистанційного навчання», «Розвиток професійної компетентності викладачів ЗПО», тренінгів з педагогічної майстерності, управління конфліктами, мовних курсів для викладачів початкового рівня.

3. Залучення викладачів ЗПО до діяльності НТУ:

- інформаційно-просувної (поширення інформації про результати співпраці на інформаційних ресурсах своїх закладів, проведення днів відкритих дверей та консультацій з працевлаштуванню для студентів спеціальності 015 «Професійна освіта», підготовка рекламних матеріалів, спрямованих на заохочення працевлаштування випускників, формування іміджу привабливості професії викладача, мотивація студентів до викладацької діяльності)
- навчально-педагогічної (проведення занять чи окремих модулів дисципліни в університеті, внесення пропозицій щодо поліпшення навчальних планів, робочих програм та змісту освітніх дисциплін за спеціальність 015 «Професійна освіта (транспорт)», рецензування навчальної документації університету з питань підготовки студентів спеціальності 015 «Професійна освіта», впровадження елементів дуального навчання спільно з викладачами НТУ);
- науково-дослідницької (виконання спільних наукових та прикладних проектів з університетом та/або профільними підприємствами,

участь у спільних наукових та практичних конференціях, консультування підприємств);

- організаційної (організація та проведення практичної підготовки студентів спеціальності 015 «Професійна освіта (транспорт)», організація майстер класів, ярмарок вакансій, тренінгів, воркшопів тощо з метою підвищення зацікавленості студентів у працевлаштування).

Механізмами забезпечення залучення викладачів ЗПО до діяльності НТУ є договори про співпрацю НТУ із ЗПО щодо спільної організації профорієнтаційної роботи, укладення трудового договору про роботу за сумісництвом викладача ЗПО в НТУ; угоди про рецензування навчальної документації НТУ та ЗПО; укладення договорів з бізнес-структурами або субконтрактів, спільна організація конференцій тощо; Укладення договору про практику студентів у ЗПО, проведення НТУ в ЗПО майстер-класів, ярмарок вакансій, тренінгів, воркшопів тощо.

Показниками залучення викладачів ЗПО є: кількість профорієнтаційних заходів, де поширювалась інформація, кількість посилок та постів на вебсайтах закладів ПО та НТУ, кількість годин навантаження, кількість рецензій, кількість пропозицій у поліпшення освітніх програм та навчальних планів, кількість укладених договорів з бізнес-структурами або субконтрактів, кількість спільних конференцій.

6.6 Забезпечення комунікації із зацікавленими сторонами

Здійснюється за напрямками:

1. Підвищення кваліфікації викладачів ЗПО. Здійснює структурний підрозділ НТУ Центр підвищення кваліфікації, перепідготовки, удосконалення керівних працівників і спеціалістів. Разом із ЗПО узгоджується тема, кількість годин, період проведення, форма проведення (очна або із застосуванням технологій дистанційного навчання), зміст диплому про підвищення кваліфікації, кількість слухачів, вартість навчання.

2. Організація спільних заходів з профорієнтації, конференцій, семінарів, круглих столів. Перебуває в компетентності їх організаторів: кафедр, факультету. Комунікація відбувається через керівника педагогічної секції кафедри філософії та педагогіки, декана факультету економіки та права.

3. Організація педагогічної практики перебувають в компетентності: гаранта освітньої програми, керівника педагогічної секції кафедри філософії та педагогіки, відділу забезпечення якості освіти НТУ.

4. Залучення викладачів ЗПО до освітнього процесу НТУ. У разі укладання трудового договору за сумісництвом, у тому числі у випадку

реалізації елементів дуальної освіти, питання узгоджується з: завідувачем кафедри філософії та педагогіки або інших випускових профільних кафедр: кафедри ТЕЕАС, кафедри автомобілів кафедра виробництва, ремонту та матеріалознавства, кафедри двигунів і теплотехніки, деканом факультету економіки та права, а також керівником навчально-методичного управління.

5. Питання організації спільних заходів з ЗПО погоджуються з керівництвом НТУ. Пропозиції надаються проректору з навчальної роботи.

6. Питання залучення викладачів закладів ПО для участі в перегляді та оновленні освітніх програм, уведенні нових компетентностей, перегляді навчальних планів підготовки здобувачів освіти перебувають в компетентності Гаранта ОП, Комітету з підтримки забезпечення якості та розвитку підготовки педагогів професійної освіти.

Координація комунікації відбувається через декана факультету економіки та права та гаранта освітньої програми.

7. Очікуваний вплив груп стейкхолдерів на якість підготовки майбутніх педагогів професійної освіти і навчання в НТУ в результаті реалізації концепції партнерства

Інструментами впливу внутрішніх стейкхолдерів - *здобувачів освіти* – є участь в обговоренні освітніх програм, в опитуваннях щодо якості освітнього процесу, відповідальне ставлення до підготовки до занять та виконання самостійної роботи.

Показниками, за якими оцінюється їхній вплив є:

відсоток успішності складання поточного контролю. Є 65%, очікуємо 68%.

відсоток вчасного складання сесії. Є 70%, очікуємо 75%.

кількість щорічних виступів на конференціях. Є 4 виступи, очікуємо 6 .

участь у заходах профорієнтаційної роботи. Є 2, очікуємо 3.

Інструментами впливу внутрішніх стейкхолдерів – *професорсько-викладацького складу* – є участь в обговоренні та оновленні освітніх програм, у підготовці звітів самоаналізу для проходження акредитаційної експертизи, залучення здобувачів освіти до наукової роботи, участі в конференціях, написанні статей, якісна підготовка навчально-методичних посібників, якісна підготовка та проведення занять.

Показниками, за якими оцінюється їхній вплив є:

кількість викладачів ЗПО, що працюють в НТУ за сумісництвом. Є 0, очікуємо 1;

кількість викладачів, що підвищили кваліфікацію протягом року. Є 16. Очікуємо 18;

кількість викладачів, що забезпечують дисципліни спеціальності «Професійна освіта (транспорт)» і мають публікації у фахових виданнях. Є 26, очікуємо 28.

Інструментами впливу зовнішніх стейкхолдерів – *ЗПО* – є договори про співпрацю, про проходження практики, участь в оновленні та перегляді освітніх програм (безпосереднє обговорення або анкетування), участь НТУ в Наглядних радах закладів ПО, участь представників закладів ПО дорадчих органах НТУ.

Показниками, за якими оцінюється їхній вплив є:

кількість укладених договорів про співпрацю. Є 1, очікуємо 3;

кількість зустрічей щодо обговорення змісту освітніх програм НТУ. Є 0, очікуємо щорічні;

кількість профорієнтаційних заходів. Є 0, очікуємо – 4.

Інструментами впливу зовнішніх стейкхолдерів – *органів державної та регіональної влади* – є затвердження освітніх стандартів, акредитація освітніх програм, запровадження сертифікації викладачів закладів ПО, надання податкових пільг бізнесу у разі фінансування витрат з модернізації закладів ПО. Вплив стейкхолдера оцінюється за кількістю наданих місць державного замовлення. Є 0, очікуємо – 5.

Інструментами впливу зовнішніх стейкхолдерів – *роботодавців* – є договори про співпрацю, про надання матеріальної допомоги, про проходження практики, участь в оновленні та перегляді освітніх програм (безпосереднє обговорення або анкетування), участь в Наглядній раді НТУ.

Показниками, за якими оцінюється їхній вплив є:

кількість зустрічей щодо обговорення змісту ОП «Професійна освіта (транспорт)». Є 2, очікуємо – щороку;

участь у наукових та профорієнтаційних заходах факультету, університету (у середньому за рік). Є 1, очікуємо 3.

8. Очікувані результати від реалізації Концепції розвитку системи підготовки педагогів професійної освіти і навчання в НТУ на основі партнерства

Підвищення обсягу практичного навчання в навчальному плані підготовки здобувачів (є 15 кредитів, збільшити на 2 кредити).

Підвищення здобувачами освіти оцінок задоволення від проходження виробничої, навчальної та педагогічної практик (з достатнього (70%) до високого рівня (80%) (опитування)).

Збільшення частки здобувачів освіти, що беруть участь у конференціях (зараз 20%, довести до 30%).

Модернізація дидактичного кабінету педагогічної майстерності (в лабораторії не було спеціального обладнання, буде інтерактивна дошка, ноутбуки).

Оновлення та актуалізація освітніх програм і навчальних планів на основі компетентнісного підходу (за 4 роки оновлювали 2 рази, будуть оновлюватися щороку).

Проведення заходів зі сприяння розвитку професійної кар'єри (було 1 раз на рік, буде 2 рази на рік).

Розширення можливостей проходження практики та працевлаштування випускників (під час реалізації проєкту вже підписано 1 договір, буде ще підписано 3).

Створення лінгафонного класу для вивчення іноземних мов (не було).

9. План заходів з впровадження Концепції розвитку системи підготовки педагогів професійної освіти і навчання в НТУ

Таблиця 1 - План впровадження заходів з впровадження Концепції розвитку системи підготовки педагогів професійної освіти і навчання в НТУ

Етап	Зміст	Строки	Відповідальні особи
1	2	3	4
1	Оприлюднення та публічне обговорення Концепції розвитку системи підготовки педагогів професійної освіти і навчання в НТУ	Травень - вересень 2021	Дмитриченко М.Ф., Гришук О.К., Бондар Н.М. Бахтіярова Х.Ш.
2	Врахування пропозицій та зауважень щодо Концепції розвитку системи підготовки педагогів професійної освіти і навчання в НТУ. Затвердження Концепції вченою радою ФЕП	Серпень-вересень 2021	Дмитриченко М.Ф., Гришук О.К., Бондар Н.М. Бахтіярова Х.Ш. (за домовленістю представник закладу ПТО)
3	Розроблення Положення про Комітет з підтримки забезпечення якості та розвитку підготовки педагогів професійної освіти, погодження з юридичним відділом	Вересень-Жовтень 2021	Дмитриченко М.Ф., Гришук О.К., Бондар Н.М. Бахтіярова Х.Ш. Бойко В.В. Мартиненко О.Є. (за домовленістю представник закладу ПТО)

1	2	3	4
4	Затвердження Положення про Комітет з підтримки забезпечення якості та розвитку підготовки педагогів професійної освіти Вченою радою Факультету економіки та права	Жовтень 2021	Бондар Н.М.
5	Укладення угод із профільними закладами професійної освіти про співпрацю з питань підвищення якості підготовки викладачів професійної освіти і навчання	Серпень 2020 – Грудень 2021	Бахтіярова Х.Ш. Савостін-Косяк Д.О. (за домовленістю представник закладу ПТО)
6	Формування пропозицій щодо складу Комітету з підтримки забезпечення якості та розвитку підготовки педагогів професійної освіти	Жовтень 2021	Дмитриченко М.Ф., Гришук О.К., Бондар Н.М. Бахтіярова Х.Ш. (за домовленістю представник закладу ПТО)
7	Затвердження складу Комітету з підтримки забезпечення якості та розвитку підготовки педагогів професійної освіти	Жовтень- Грудень 2021	Дмитриченко М.Ф.
8	Початок роботи Комітету з підтримки забезпечення якості та розвитку підготовки педагогів професійної освіти	Січень-Лютий 2022	Дмитриченко М.Ф., Гришук О.К., Бондар Н.М. Бахтіярова Х.Ш. Савостін-Косяк Д.О. (за домовленістю представник закладу ПТО)

ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ № 1
засідання Вченої ради факультету економіки та права
Національного транспортного університету
від 30.08.2021 р.

ПРИСУТНІ: голова Ради факультету проф. Бондар Н.М., члени Ради факультету проф. Козак Л.С., доц. Зюзіна В.П., проф. Автушенко І.Б., доц. Шевчук Л.О., доц. Ярова Р.В., доц. Бахтіярова Х.Ш., доц. Комчатних О.В., ст. викл. Кривенко О.К., зав. лаб. Берідзе К.Т., асп. Дяченко В.В., студ. Асмолова Н.О., студ. Маєвська М.І.

СЛУХАЛИ: Декана факультету економіки та права Бондар Н.М. щодо Концепції розвитку системи підготовки педагогів професійної освіти і навчання в Національному транспортному університеті на основі партнерства.

УХВАЛИЛИ: Затвердити Концепцію розвитку системи підготовки педагогів професійної освіти і навчання в Національному транспортному університеті на основі партнерства.

/Рішення прийнято одногосно/.

Голова Вченої ради факультету
економіки та права, д.е.н., професор

Н.М. Бондар

Секретар Вченої ради факультету
економіки та права, к.е.н.

О.В. Комчатних